TỔNG LIÊN ĐOÀN LAO ĐỘNG VIỆT NAM
LIÊN ĐOÀN LAO ĐỘNG TỈNH QUẢNG NGÃI

CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập-Tự do-Hạnh phúc

Số: 34 /BC-LĐLĐ

Quảng Ngãi, ngày 03 tháng 10 năm 2018

BÁO CÁO
Tổng kết 5 năm thực hiện Luật Công đoàn 2012

Thực hiện Kế hoạch số 58/KH-TLĐ ngày 10/8/2018 của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam về tổng kết 5 năm thực hiện Luật Công đoàn 12/2012/QH13 được Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam khóa XIII, kỳ họp thứ 3 thông qua ngày 20/6/2012 và có hiệu lực thi hành từ ngày 01/01/2013 *(sau đây gọi tắt là Luật Công đoàn 2012)*, Liên đoàn Lao động tỉnh báo cáo kết quả thực hiện như sau:

I. VIỆC LÃNH ĐẠO, CHỈ ĐẠO TRIỂN KHAI THỰC HIỆN LUẬT CÔNG ĐOÀN 2012

Trên cơ sở các văn bản lãnh đạo, chỉ đạo của Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam, Liên đoàn Lao động tỉnh ban hành các văn bản hướng dẫn các cấp công đoàn trong tỉnh triển khai phổ biến Luật Công đoàn đến các cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp, CNVCLĐ; đồng thời chỉ đạo Liên đoàn Lao động các huyện, thành phố, Công đoàn ngành và tương đương, CĐCS trực thuộc Liên đoàn Lao động tỉnh tích cực chủ động phối hợp với chính quyền, chuyên môn đồng cấp tổ chức tuyên truyền, phổ biến và báo cáo kết quả thực hiện Luật Công đoàn 2012.

II. KHÁI QUÁT TÌNH HÌNH, KẾT QUẢ THỰC HIỆN LUẬT CÔNG ĐOÀN 2012 TỪ 01/01/2013 ĐẾN NAY

1. Tình hình chung

a. Thuận lợi

- Được sự quan tâm chỉ đạo của các cấp ủy Đảng, sự phối hợp chặt chẽ của chính quyền và chuyên môn đồng cấp trong quá trình tổ chức tuyên truyền, triển khai thực hiện Luật Công đoàn 2012;

- Hệ thống văn bản hướng dẫn của Công đoàn cấp trên cụ thể, kịp thời giúp cho việc tuyên truyền, tổ chức triển khai thực hiện Luật Công đoàn 2012 ở cơ sở đạt hiệu quả cao.

b. Khó khăn

- Chất lượng tham gia của Ban Chấp hành công đoàn ở một số doanh nghiệp vào việc xây dựng, sửa đổi các nội quy, quy chế, thỏa ước lao động tập thể… còn yếu, một số cán bộ công đoàn chưa mạnh dạn trong việc đấu tranh bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng cho người lao động;

- Một số doanh nghiệp còn chưa quan tâm đến việc thành lập tổ chức Công đoàn, chưa tạo điều kiện cho CĐCS hoạt động.

2. Việc xây dựng quy chế phối hợp công tác:

Từ năm 2013 đến nay, các cấp công đoàn trong tỉnh luôn quan tâm, chủ động xây dựng và triển khai thực hiện quy chế phối hợp với chính quyền, các cơ quan chuyên môn đồng cấp liên quan đến các lĩnh vực như lao động, bảo hiểm xã hội, văn hóa thể thao... Hàng năm, ký kết quy chế phối hợp với Ủy ban nhân dân tỉnh, phối hợp với Cục Thuế tỉnh để triển khai thực hiện tốt Nghị định 191/2013/NĐ-CP ngày 21/11/2013 của Chính phủ quy định chi tiết về tài chính công đoàn, phối hợp với Bảo hiểm xã hội tỉnh, Sở Lao động Thương binh và Xã hội tỉnh, Mặt trận và các Hội, đoàn thể...tổ chức các hoạt động chăm lo đời sống vật chất, tinh thần, bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng cho đoàn viên, người lao động

Thông qua quy chế phối hợp công tác và tích cực chủ động triển khai thực hiện, tổ chức Công đoàn đang ngày càng đóng vai trò quan trọng trong việc xây dựng mối quan hệ lao động hài hòa, ổn định, tiến bộ tại cơ quan, doanh nghiệp, góp phần hoàn thành các chỉ tiêu kinh tế - xã hội của địa phương và đảm bảo tình hình an ninh trật tự trên địa bàn.

III. ĐÁNH GIÁ VIỆC THỰC HIỆN CÁC QUY ĐỊNH CỦA LUẬT CÔNG ĐOÀN 2012

1. Quyền thành lập, gia nhập và hoạt động công đoàn

- Tình hình phát triển đoàn viên, thành lập CĐCS: tính từ năm 2013 đến ngày 30/11/2017, các cấp công đoàn đã kết nạp 18.605 đoàn viên (đạt 134,3%) và thành lập mới 72 CĐCS (đạt 86,75%), nâng tổng số CĐCS toàn tỉnh lên 1.341 CĐCS với 67.440 đoàn viên/74.383 CNVCLĐ.

- Những quy định của pháp luật hiện hành về quyền thành lập, gia nhập và hoạt động công đoàn là phù hợp. Tuy nhiên, vẫn còn một số khó khăn, đó là: việc thành lập CĐCS vẫn chưa thực hiện theo đúng trình tự quy định tại Điều 17 Điều lệ Công đoàn Việt Nam khóa XI; một số doanh nghiệp cố tình né tránh việc thành lập tổ chức Công đoàn, chưa quan tâm tạo điều kiện cho người lao động gia nhập tổ chức công đoàn.

2. Việc thực hiện các quy định của Luật Công đoàn 2012 về các hành vi bị nghiêm cấm

Các quy định của pháp luật hiện hành về các hành vi bị nghiêm cấm là phù hợp, thể hiện sự chú trọng của Nhà nước về quyền thành lập, gia nhập và hoạt động công đoàn của người lao động, góp phần thúc đẩy việc thành lập công đoàn cơ sở trong các doanh nghiệp, bảo đảm quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của đoàn viên, người lao động.

3. Hệ thống tổ chức, bộ máy và cán bộ công đoàn

Các quy định của pháp luật hiện hành về hệ thống tổ chức, bộ máy và cán bộ công đoàn là phù hợp.

4. Quyền đại diện, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của người lao động

- Về hoạt động tư vấn pháp luật cho đoàn viên, người lao động: Năm 2013, LĐLĐ tỉnh thành lập Văn phòng Tư vấn pháp luật Công đoàn, đến nay đã tiếp nhận và tư vấn cho 107 trường hợp về các chế độ chính sách, bảo hiểm xã hội... cho đoàn viên, người lao động. Tổ chức 10 cuộc tuyên truyền, tư vấn pháp luật kết hợp với luyện tay nghề bằng hình thức sân khấu hóa tại các doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh. Đây là một hình thức tuyên truyền mới, tạo khí thế, sức hấp dẫn trong việc tiếp thu kiến thức về pháp luật cho người lao động, từ đó xây dựng ý thức chấp hành pháp luật, thực hiện tốt quyền và nghĩa vụ của mình trong quan hệ lao động, góp phần xây dựng mối quan hệ lao động, hài hòa, ổn định, tiến bộ tại doanh nghiệp.

- Về khởi kiện tại Tòa án khi quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của tập thể người lao động bị xâm phạm:

Năm 2017, Liên đoàn Lao động tỉnh ký kết và triển khai thực hiện chương trình phối hợp với BHXH tỉnh về việc khởi kiện các doanh nghiệp nợ đọng bảo hiểm xã hội. Ngay sau khi tiếp nhận 34 hồ sơ doanh nghiệp nợ BHXH từ cơ quan BHXH tỉnh để khởi kiện, với số tiền nợ gần 22 tỷ đồng, Liên đoàn Lao động tỉnh đã tổ chức làm việc với 22 doanh nghiệp *(có tổ chức Công đoàn)*, có biên bản cam kết về lộ trình khắc phục trả nợ đọng BHXH, BHYT, BHTN. Đến nay, có 22/22 doanh nghiệp đã khắc phục, chuyển tiền về cơ quan BHXH, với số tiền gần 13 tỷ đồng *(theo số liệu của cơ quan BHXH tỉnh tính đến ngày 09/8/2018)*, đồng thời đôn đốc, nhắc nhở các đơn vị tiếp tục khắc phục nợ đọng theo đúng lộ trình.

Hiện nay Liên đoàn Lao động tỉnh đang phối hợp với các ngành chức năng và Công đoàn KKT Dung Quất và các KCN tỉnh tập trung giải quyết vụ việc nợ đọng bảo hiểm xã hội kéo dài của Công ty CP Tổng hợp Việt Phú *(CĐCS trực thuộc Công đoàn KKT Dung Quất và các KCN tỉnh)*. Đến nay Công ty đã chuyển trả 4,9 tỷ/9,6 tỷ tiền nợ BHXH, BHYT, BHTN, giải quyết chế độ cho 144 CNLĐ. Liên đoàn Lao động tỉnh đang tiếp tục hướng dẫn, hỗ trợ Công đoàn KKT Dung Quất và các KCN tỉnh khởi kiện Công ty CP Tổng hợp Việt Phú đối với số tiền nợ bảo hiểm xã hội của những người lao động còn lại chưa được giải quyết.

- Về tình hình thương lượng, ký kết và tổ chức thực hiện thỏa ước lao động tập thể: Có 108 doanh nghiệp có tổ chức công đoàn ký kết thỏa ước lao động tập thể, tuy nhiên chất lượng của các bản thỏa ước lao động còn thấp, chủ yếu sao chép luật, chưa có nhiều điều khoản có lợi hơn cho người lao động. Liên đoàn Lao động tỉnh đã tổ chức các lớp tập huấn về kỹ năng thương lượng, ký kết và tổ chức thực hiện thỏa ước lao động tập thể cho cán bộ CĐCS, đặc biệt là Ban chấp hành CĐCS

tại các doanh nghiệp nhằm nâng cao chất lượng tham gia xây dựng và tổ chức thực hiện có hiệu quả thỏa ước lao động tập thể.

- Về thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở tại nơi làm việc: Tổ chức 125 lớp tập huấn triển khai Nghị định số 60/2013/NĐ-CP, Nghị định số 04/2015/NĐ-CP về thực hiện quy chế dân chủ ở cơ sở tại nơi làm việc, với 7.216 lượt người tham dự. Hàng năm, phối hợp với chính quyền, chuyên môn đồng cấp, người sử dụng lao động tổ chức thực hiện tốt Hội nghị Cán bộ công chức (Hội nghị CBCC), Hội nghị người lao động, kết quả: có 100 % cơ quan hành chính, đơn vị sự nghiệp tổ chức Hội nghị CBCC; 100% doanh nghiệp Nhà nước tổ chức Hội nghị người lao động; riêng về tổ chức Hội nghị người lao động trong Công ty cổ phần, Công ty TNHH và các loại hình khác thì tỷ lệ tăng lên theo từng năm *(năm 2013: 70 % đến năm 2017 tăng lên trên 85 %)*.

- Công tác an toàn vệ sinh lao động (ATVSLĐ): Tổ chức 73 lớp tập huấn về nâng cao năng lực quản lý công tác ATVSLĐ tại doanh nghiệp cho cán bộ CĐCS, người làm công tác quản lý ATVSLĐ tại doanh nghiệp, với hơn 4.573 lượt người tham gia.

- Phối hợp, tham gia giải quyết 94 đơn khiếu nại, tố cáo của người lao động, tập thể người lao động theo quy định của pháp luật.

* Nhìn chung, các quy định của pháp luật hiện hành về quyền đại diện, bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của người lao động là phù hợp. Tuy nhiên, còn gặp một số khó khăn trong quá trình triển khai thực hiện khoản 8 Điều 10 Luật Công đoàn 2012 về: ***"Đại diện cho tập thể người lao động khởi kiện tại Toà án khi quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của tập thể người lao động bị xâm phạm; đại diện cho người lao động khởi kiện tại Toà án khi quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của người lao động bị xâm phạm và được người lao động uỷ quyền"***. Thực tế khi Công đoàn đại diện cho tập thể người lao động khởi kiện ra Tòa án đối với các vụ việc về nợ đọng bảo hiểm xã hội còn nhiều bấp cập, có sự chồng chéo giữa các quy định của Bộ luật Tố tụng dân sự, Luật Bảo hiểm xã hội về quy trình, thủ tục khởi kiện của tổ chức Công đoàn. Mặt khác, đội ngũ cán bộ Công đoàn hiện nay, đặc biệt là cán bộ CĐCS chưa đủ năng lực, kiến thức pháp luật để thực hiện tốt chức năng đại diện tập thể người lao động khởi kiện doanh nghiệp khi quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng của người lao động bị xâm phạm.

5. Quyền tham gia quản lý nhà nước, quản lý kinh tế - xã hội

- Tham gia với cơ quan nhà nước xây dựng chính sách, pháp luật về kinh tế - xã hội, lao động, việc làm, tiền lương, bảo hiểm xã hội, bảo hiểm y tế, an toàn vệ sinh lao động và chính sách, pháp luật khác liên quan đến tổ chức công đoàn, quyền, nghĩa vụ của người lao động;

- Tham gia công tác sắp xếp, cơ cấu đổi mới doanh nghiệp nhà nước theo hướng cổ phần hóa. Các doanh nghiệp sau khi được tái cơ cấu, hoạt động kinh doanh có nhiều chuyển biến tích cực và đạt hiệu quả.

* Các quy định của pháp luật hiện hành về quyền tham gia quản lý nhà nước, quản lý kinh tế - xã hội của Công đoàn là phù hợp.

6. Quyền tham gia thanh tra, kiểm tra, giám sát hoạt động của cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp

Tham gia, phối hợp với các ngành chức năng tiến hành kiểm tra, thanh tra việc chấp hành pháp luật lao động ở 237 doanh nghiệp trên địa bàn tỉnh. Qua kiểm tra cho thấy có khoảng 37% doanh nghiệp cơ bản thực hiện tốt pháp luật Lao động; đa số các doanh nghiệp còn lại chưa thực hiện đúng quy định của pháp luật về ký kết hợp đồng lao động, tiền lương, nợ đọng BHXH, BHYT, BHTN….

* Các quy định của pháp luật hiện hành về tham gia thanh tra, kiểm tra, giám sát hoạt động của cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp của Công đoàn là phù hợp.

7. Việc thực hiện trách nhiệm của Nhà nước, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp đối với công đoàn

- Việc thực hiện trách nhiệm của Nhà nước đối với công đoàn: Bảo đảm, tạo điều kiện cho tổ chức Công đoàn thực hiện chức năng, nhiệm vụ, phát huy có hiệu quả vai trò của Công đoàn trong việc bảo vệ quyền và lợi ích hợp pháp, chính đáng cho người lao động

- Việc thực hiện trách nhiệm của cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp đối với công đoàn: Tích cực phối hợp với tổ chức Công đoàn tổ chức các hoạt động tuyên truyền, phổ biến các quy định của pháp luật về Lao động, Công đoàn, các hoạt động chăm lo đời sống cho CNVCLĐ trên địa bàn.

* Các quy định của pháp luật hiện hành về việc thực hiện trách nhiệm của Nhà nước, cơ quan, tổ chức, doanh nghiệp đối với công đoàn là phù hợp.

8. Những bảo đảm hoạt động của công đoàn

Các quy định của pháp luật hiện hành về những bảo đảm hoạt động của công đoàn là phù hợp. Tuy nhiên, khi triển khai thực hiện còn gặp một số khó khăn như sau:

- Cán bộ công đoàn không chuyên trách ở CĐCS các doanh nghiệp chưa được sử dụng hết số giờ hoạt động công đoàn theo quy định tại khoản 2 Điều 24 của Luật Công đoàn 2012;

- Nhiều trường hợp cán bộ công đoàn không chuyên trách ở CĐCS các doanh nghiệp đang trong nhiệm kỳ mà hợp đồng lao động hết hạn nhưng không được gia hạn hợp đồng lao động đến hết nhiệm kỳ theo quy định tại Khoản 1 Điều 25 Luật Công đoàn 2012;

- Về tài chính công đoàn: một số doanh nghiệp chưa chuyển kinh phí công đoàn theo quy định; một số công đoàn cơ sở chưa thu đúng, thu đủ đoàn phí công đoàn.

9. Việc giải quyết tranh chấp, xử lý vi phạm pháp luật về công đoàn

Các quy định của pháp luật hiện hành về việc giải quyết tranh chấp, xử lý vi phạm pháp luật về công đoàn là phù hợp. Từ năm 2013 đến nay, trên địa bàn chưa xảy ra tranh chấp về quyền công đoàn.

10. Nguyên nhân của những tồn tại, hạn chế trong việc thực hiện Luật Công đoàn 2012

- Đội ngũ cán bộ Công đoàn hiện nay đều kiêm nhiệm, chưa dành nhiều thời gian nghiên cứu, tìm hiểu các quy định của pháp luật về lao động, công đoàn, đặc biệt là cán bộ công đoàn cơ sở ở các doanh nghiệp, chất lượng tham gia của Ban Chấp hành CĐCS vào việc xây dựng, sửa đổi các nội quy, quy chế, các chính sách lương, thưởng, đãi ngộ, tái sản xuất sức lao động… còn yếu;

- Việc tuyên truyền pháp luật đến các doanh nghiệp còn hạn chế, một số chủ doanh nghiệp thiếu thiện chí trong việc phối hợp với tổ chức Công đoàn tuyên truyền pháp luật đến người lao động, né tránh việc thành lập tổ chức Công đoàn, xây dựng thỏa ước lao động tập thể...;

- Việc thành lập tổ chức công đoàn ở các doanh nghiệp ngoài nhà nước theo quy định của pháp luật gặp nhiều khó khăn do người lao động còn e ngại chủ doanh nghiệp, sợ mất việc làm nên trên thực tế khi vận động được chủ doanh nghiệp đồng ý thì mới thành lập được tổ chức công đoàn.

IV. ĐỀ XUẤT SỬA ĐỔI, BỔ SUNG

Qua 05 năm thực hiện Luật Công đoàn 2012, cho thấy các quy định của Luật Công đoàn 2012 đến nay vẫn còn phù hợp. Tuy nhiên, cần sửa đổi, bổ sung một số nội dung sau:

1. Điều chỉnh Khoản 8 Điều 10 Luật Công đoàn 2012 quy định về quyền và trách nhiệm của tổ chức Công đoàn: "***Đại diện cho tập thể người lao động khởi kiện tại Toà án khi quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của tập thể người lao động bị xâm phạm; đại diện cho người lao động khởi kiện tại Toà án khi quyền, lợi ích hợp pháp, chính đáng của người lao động bị xâm phạm và được người lao động uỷ quyền***" theo hướng quy định cụ thể cấp công đoàn thực hiện quyền khởi kiện, các hướng dẫn về trình tự, thủ tục khởi kiện phải đảm bảo không có sự chồng chéo với các quy định tại Điều 186, 187, 192 của Bộ luật Tố tụng dân sự hiện hành.

2. Sửa đổi, bổ sung Khoản 2, Điều 4, Luật Công đoàn về định nghĩa công đoàn cơ sở cho phù hợp với Điều lệ Công đoàn Việt Nam: thêm Nghiệp đoàn cơ sở được

thành lập theo địa bàn hoặc theo đơn vị lao động, tập hợp những người lao động tự do, hợp pháp, cùng ngành, nghề.

3. Sửa đổi, bổ sung Khoản 4, Điều 4, Luật Công đoàn Việt Nam: Cán bộ công đoàn chuyên trách được đại hội, hội nghị công đoàn các cấp bầu ra hoặc được cấp có thẩm quyền bổ nhiệm, chỉ định giữ các chức danh cán bộ công đoàn, hoặc được tuyển dụng theo Luật cán bộ, công chức đảm nhiệm công việc thường xuyên trong tổ chức công đoàn các cấp, hưởng lương từ ngân sách công đoàn. Và cán bộ công đoàn chuyên trách được công đoàn cấp trên tuyển dụng, ký hợp đồng lao động, làm việc thường xuyên tại công đoàn cơ sở, hưởng lương từ ngân sách công đoàn, hoặc do cơ quan, đơn vị, doanh nghiệp trả lương theo sự thỏa thuận và đồng ý của công đoàn cấp trên.

Trên đây là Báo cáo tổng kết 5 năm thực hiện Luật Công đoàn của Liên đoàn Lao động tỉnh, kính báo cáo Tổng Liên đoàn Lao động Việt Nam theo dõi, chỉ đạo./.

TM. BAN THƯỜNG VỤ
PHÓ CHỦ TỊCH

TỔNG LIÊN ĐOÀN LAO ĐỘNG VIỆT NAM
BCH LIÊN ĐOÀN LAO ĐỘNG TỈNH QUẢNG NGÃI

Vũ Hoài Phương

Nơi nhận:
- Ban QHLĐ TLĐ;
- Th/trực LĐLĐ tỉnh;
- Lưu VP, Ban CS-PL.